

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Vandforsyning/
Hav og Vandmiljø/
Virksomheder
J. nr. 2023-111842
Ref. SOHEI/MAIBB/
SUROB/DBS/LOBMA
8. december 2023

Høringsnotat

Miljøstyrelsens bemærkninger til høringssvar til udkast til ændringer af Vejledning 9053 af 21. december 2021 Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet

Miljøstyrelsen sendte den 12. oktober 2023 udkast til ændringer af Vejledning 9053 af 21. december 2021 Spørgsmål og svar om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet (FAQ'erne) i høring frem til den 9. november 2023.

FAQ'erne består af en indledende redegørelse for efter hvilke regler, der meddeles tilladelse til udledning af visse forurenende stoffer, og 71 spørgsmål og svar. FAQ'erne er Miljøstyrelsens vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder¹ og indeholder derudover også vejledning til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand² og til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter³.

Miljøstyrelsen har modtaget 21 høringssvar til udkastet til opdateringen af (FAQ'erne) med kommentarer til udkastet:

Statslige virksomheder

- Sund og Bælt

KL og Kommuner

- KL
- Fredericia, Kolding, Middelfart og Vejle Kommuner
- Horsens Kommune
- Københavns Kommune
- Køge Kommune
- Odense Kommune
- Aarhus Kommune

DANVA og forsyningsvirksomheder

- DANVA
- HOFOR
- NOVAFOS

Erhvervsorganisationer

- Danske Havne
- DI
- Landbrug & Fødevarer

Rådgivende Virksomheder

¹ Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017

² Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023

- NIRAS
- Rambøll
- WSP

Miljøorganisationer

- DN
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Rent Havmiljø nu
- Tænketanken Hav

Høringssvarene er tilgængelige på høringsportalen: [LINK](#)

Gengivelse af høringssvar og Miljøstyrelsens bemærkninger hertil ses nedenfor.

I. Høringsparternes generelle kommentarer og Miljøstyrelsens bemærkninger hertil

I.1. Behov for yderligere supplerende vejledning

Mange høringssvar gør opmærksom på, at der ud over den opdatering af FAQ'erne, der har været i høring, er stort behov for supplerende vejledning om, hvorledes påvirkning som følge af udledning eller frigivelse af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) til overfladevand, herunder målsatte overfladevandområder, skal oplyses og vurderes, når der søges om og meddeles tilladelse til sådanne påvirkninger.

KL, Odense Kommune, Aarhus Kommune, DANVA, HOFOR, NOVAFOS, DI, NIRAS, DN og Dansk Sportsfiskerforbund peger på, at der er et presserende behov for, at der snarest udarbejdes vejledning for, hvorledes udledning af MFS fra forsyningsselskabernes anlæg skal vurderes, når der søges om nye eller ændrede tilladelser, eller når eksisterende tilladelser revideres af tilsynsmyndigheden.

Sund og Bælt, KL, Odense Kommune, NOVAFOS, DI, DN og Dansk Sportsfiskerforbund peger også på, at der er et presserende behov for, at der snarest udarbejdes vejledning for, hvorledes udledning af MFS i det "almindeligt belastede overfladevand" skal vurderes, når der søges om nye eller ændrede tilladelser.

Sund og Bælt, DI, KL, og Danske Havne peger endvidere på, at der tillige er et meget stort behov for, at der hurtigst muligt udarbejdes vejledning for, hvorledes frigivelse af MFS skal vurderes efter reglerne om forbud mod forringelse af tilstand og mulig målopfyldelse i § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Danske Havne udtrykker i den sammenhæng bekymring for, at nugældende regulering og praksis vil hindre den grønne omstilling af transporterhvervene og har vedlagt en redegørelse, udarbejdet af COWI, for en række af de faglige problemer, der er forbundet med den nuværende retstilstand.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Et arbejde med at udarbejde supplerende vejledning om vurdering af og tilladelser til udledning af MFS fra forsyningsselskabernes anlæg, særligt fra spildevandsanlæggene er sat i gang i Miljøstyrelsen. Styrelsen har etableret en følgegruppe med deltagelse af berørte eksterne parter i vejledningsarbejdet, som led i forberedelsen heraf har Miljøstyrelsen holdt møde med KL og DANVA ultimo november 2023. Det forventes, at der kan foreligge supplerende vejledning på dette område med udgangen af første kvartal 2024.

Et arbejde med at udarbejde supplerende vejledning om vurdering af og tilladelser til udledning af MFS med det "almindeligt belastede overfladevand" er sat i gang i Miljøstyrelsen. Styrelsen vil etablere og inddrage en følgegruppe med deltagelse af berørte eksterne parter i vejledningsarbejdet. Det forventes, at der kan foreligge supplerende vejledning på dette område medio 2024.

Miljøstyrelsen har påbegyndt arbejdet med at afklare grundlaget for ny vurderingspraksis for styrelsens vurdering af påvirkning af målsatte overfladevandområder i sager om marin sedimenthåndtering. Afklaringen har til formål at sikre, at afgørelser om tilladelse til sedimenthåndtering opfylder kravet om beregninger af koncentrationsændringer i vandområdet, sådan som det er blevet præciseret i vejledningen til bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Den redegørelse, COWI har udarbejdet for Danske Havne, vil indgå i dette arbejde.

Miljøstyrelsen forventer endvidere, at en kommende opdatering af klapvejledningen tillige vil indeholde vejledning om de nærmere kriterier og krav til vurderingen i forhold til målsatte overfladevandområder i sager om genplacering af havsediment. Berørte eksterne parter vil blive inddraget i overensstemmelse med Miljøstyrelsens almindelig praksis ved udarbejdelse af vejledninger.

I.II. Den retlige ramme for FAQ'erne

Flere høringsparter, DN og Danmarks Sportsfiskerforbund, Horsens Kommune, NIRAS, Rent Havmiljø Nu og Tænketanken Hav er uenige i eller har udtalte forbehold i forhold til de juridiske fortolkninger af vandrammedirektivet og direktiv om miljøkvalitetsdirektivet, Miljøstyrelsen har lagt til grund ved udarbejdelse af FAQ'erne, herunder ved udarbejdelse af de ændringer af FAQ'erne, der var genstand for høringen.

Der sættes især spørgsmålstegn ved

- at det vil være i overensstemmelse med vandrammedirektivet, herunder direktivets formål, og forsigtighedsprincippet at tillade en udledning af MFS til et vandområde, der er i ikke-god tilstand for et eller flere af de påtænkt udledte MFS, hvis udledningen ville medføre en beregnet stigning i koncentrationen af dette MFS i vandområdet, hvis denne beregnede stigning ikke er målbar.
- At det skulle være muligt – og i overensstemmelse med artikel 4 i direktiv om miljøkvalitetskrav - at udpege en blandingszone for en udledning af MFS, uagtet at koncentrationerne af et eller flere af disse MFS allerede var overskredet i overfladevandområdet.

Miljøstyrelsens bemærkninger: FAQ'erne, herunder de ændringer af FAQ'erne, der har været i høring, er udarbejdet i respekt af den juridiske ramme, der er fastlagt af Miljøministeriet.

Der henvises til Miljøministeriets høringsnotat for høringen over udkast til vejledningen til bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter for en nærmere redegørelse for fastlæggelse af denne juridiske ramme og den usikkerhed, der knytter sig hertil, da der ikke er domme fra EU-Domstolen, der fastlægger, hvad der vil udgøre en forringelse af tilstanden for MFS i et målsat overfladevandområde, eller hvordan artikel 4 om blandingszoner i direktiv om miljøkvalitetskrav skal fortolkes.

I.III. Kritik af manglende konkrete indsatser for at forbedre de målsatte overfladevandområders tilstand for MFS, herunder at der ikke er gennemført den nødvendige opsporing af kilder til MFS i de målsatte overfladevandområder.

Flere høringsparter, DN og Danmarks Sportsfiskerforbund, Horsens Kommune, NIRAS, Rent Havmiljø Nu og Tænketanken Hav peger på, at det indebærer store udfordringer, at der i vandplanlægningen mangler konkrete indsatser, der kan sikre, at der opnås god tilstand for MFS i de målsatte overfladevandområder.

DANVA, KL, NIRAS og Odense Kommune fremhæver, at der udestår en fyldestgørende opsporing af kilderne til forekomsten af MFS i overfladevandområderne. Der peges på, at der mangler

tilstrækkelige og operationelle retningslinjer for, hvorledes kommunerne skal bidrage til arbejdet med kildeopsporing.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Der er iværksat en række initiativer i regi af Miljøministeriets nationale strategi for miljøfarlige stoffer fra 2021. Initiativerne gennemføres og finansieres som led i vandplanlægningen og skal resultere i en bedre og mere målrettet regulering af de MFS, som i dag udgør et problem i vandmiljøet. Initiativerne er primært målrettet søer, vandløb og kystvande, men vurderes også at kunne have en positiv effekt på grundvandet. Miljøministeriet bemærker, at der er igangsat udviklingsinitiativer, der hvor der mangler nødvendig viden om fx tilstand, kilder og virkemidler – med henblik på at kunne beslutte den rette omkostningseffektive indsats for at nå målene. Udviklingsinitiativerne skal bl.a. afdække synergier mellem forskellige indsatser. Der er derfor planlagt et genbesøg af planerne i 2024 på baggrund af udviklingsprojekterne med henblik på at tage stilling til, hvordan det resterende indsatsbehov håndteres. Det endelige indsatsprogram samt finansieringen heraf vil blive fastlagt som en del af dette genbesøg. Selv om de nødvendige indsatser bliver gennemført inden udgangen af 2027, vil der fortsat være vandforekomster, hvor tilstanden først vil svare til målet efter 2027 på grund af naturlig tidsmæssig respons på indsatsen. I de situationer er fristen for opfyldelse af målet forlænget til efter 2027 i overensstemmelse med direktivkravene.

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at der i § 9 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter er fastlagt en pligt for statslige myndigheder, regioner og kommuner til at foretage opsporing af kilder til visse MFS og om nødvendigt og forudsat hjemmel hertil revidere gældende godkendelser og tilladelser til udledning inden for deres ressort. Det forventes, at et udkast til ny vejledning om, hvorledes denne kildeopsporing kan gennemføres, kan sendes i høring i løbet af sommeren 2024.

I.IV. Om afværge- og kompenserende foranstaltninger

KL, Fredericia, Kolding, Middelfart og Vejle Kommuner samt Aarhus Kommune peger på, at der er behov for vejledning om hvilke afværge- eller kompenserende foranstaltninger, der kan anvendes for at forebygge, at projekter, der indebærer udledning af MFS til overfladevand, forringer tilstand eller hindre målopfyldelse for MFS i målsatte overfladevandområder. KL foreslår, at der udarbejdes et virkemiddelkatalog svarende til, hvad der er tilvejebragt for indsatser i vandløbsvandområder og søer og i forhold til kvælstofbelastningen af kystvandene.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Det har ikke været muligt at tilvejebringe den efterspurgte vejledning ved denne opdatering af FAQ'erne og vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer. Miljøministeriet og Miljøstyrelsen vil inddrage bemærkningerne i det videre arbejde med at udvikle vejledningerne om vurdering af og tilladelse til udledning af MFS til overfladevand.

I.V. Manglende data om forekomsten af MFS i overfladevand og utilstrækkelige vurderinger af tilstand for MFS i overfladevandområder

Mange høringsparter, Danske Havne, DANVA, DI, HOFOR, KL, Fredericia, Kolding, Middelfart og Vejle Kommuner, Køge Kommune, NIRAS og Rambøll peger på, at manglende data om MFS i alle tre matricer (vand, sediment og biota) samt vurderinger af tilstand for MFS i de målsatte overfladevandområder er et meget stort og helt grundlæggende problem. Det gælder både i forhold til grundlaget for at gennemføre vurderinger og gennemføre/udvikle modellering og som følge af, at ansvar for og omkostninger ved at tilvejebringe data og vurderinger af tilstand "overvæltet" på kommuner og bygherrer. Der peges i denne sammenhæng på, at manglende overblik over MFS-påvirkninger af overfladevande er et særligt stort problem, når vurderinger af kumulative effekter skal gennemføres.

Rambøll vurderer, at problemerne har et omfang, der indebærer, at der er behov for en egentlig handleplan for at tilvejebringe data om og vurderinger af tilstand for MFS i målsatte overflade-

vandområder. DANVA ønsker en diskussion af, hvad der kan gøres for at fremskynde tilvejebringelsen af de nødvendige tilstandsvurderinger, og hvilken rolle forsyningselskaberne kan have i at tilvejebringe disse.

Miljøstyrelsens bemærkninger. Miljøstyrelsen er opmærksom på de problemstillinger, der følger af at der ikke er kendt økologisk og kemisk tilstand for alle relevante kvalitetselementer, herunder kemiske stoffer, i de målsatte overfladevandområder. Der er de seneste år foretaget væsentlig mere omfattende overvågning af miljøfarlige stoffer i vandområderne med henblik på at opnå tilstrækkelig faglig viden til at lægge et dækkende overvågningset over de danske vandområder, således at tilstanden for de enkelte vandområder kan vurderes bedre.

Det kan derudover oplyses, at Miljøministeriet har igangsat en række initiativer, der på sigt bl.a. skal gøre det muligt at vurdere den økologiske og kemiske tilstand fuldt ud i alle målsatte overfladevandområder. Ministeriet og Miljøstyrelsen vil i denne sammenhæng inddrage høringsparternes bemærkninger i det videre arbejde med disse initiativer.

I.VI. Revurdering af visse miljøkvalitetskrav for MFS

Der er i den faglige redegørelse fra COWI, Danske Havne har fremsendt, peget på, at der er behov for at revidere de aktuelt fastsatte miljøkvalitetskrav for visse MFS, Danske Havne har særligt peget på det fastsatte miljøkvalitetskrav for Antracenen.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Miljøstyrelsen bemærker, at miljøkvalitetskriterier udarbejdes i henhold til EU-vejledningen ”Technical Guidance for Deriving Environmental Quality Standards”, vejledningsdokument nr. 27, opdateret version 2018. Det bemærkes endvidere, at miljøkvalitetskriterierne for anthracenen er blevet revurderet i 2023, og det opdaterede datablad er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

I.VII. Om hjemmel til tilsynsmyndighedens revurdering af godkendelser og/eller revision af udledningstilladelser

DI og Landbrug og Fødevarer lægger vægt på og kvitterer for, at der i FAQ’erne nu er en mere klar sondring mellem henholdsvis vurdering og regulering af udledning af MFS ved revurdering af miljøgodkendelse, og revisioner af tilladelser og vurdering og regulering af udledning af MFS ved ansøgning om ny eller ændret godkendelse eller tilladelse. Fødevarer og Landbrug anmoder om, at det tillige tydeliggøres, at dette også gælder ved revurdering eller revision af udledning af hidtil udledte stoffer, der ikke tidligere er blevet reguleret i godkendelse eller tilladelse.

KL og Københavns Kommune gør opmærksom på, at det ikke i FAQ’erne er tydeligt, i hvilke tilfælde godkendelses- og tilladelsesmyndighederne er ansvarlig for vurderinger og afgørelser, og hvornår det er tilsynsmyndighederne.

Miljøstyrelsen vil præcisere FAQ 54, således at det fremgår, at en eksisterende udledning af spildevand, der er tilladt, omfatter tilladelse til udledning af alle kendte og vurderede stoffer i udledningen, uanset om der er fastsat vilkår for koncentrationen af stoffer i spildevandet eller ikke.

Miljøstyrelsen vil gennemgå FAQ’erne og præcisere, hvor godkendelses- og tilladelsesmyndigheden er ansvarlig for vurderinger og afgørelser, og hvor det er tilsynsmyndigheden. Styrelsen vil i den sammenhæng tillige præcisere efter hvilke regler, tilsynsmyndigheden skal og/eller kan gennemføre revurderinger af miljøgodkendelser (Miljøbeskyttelseslovens § 41 og godkendelsesbekendtgørelsen) eller revision af udledningstilladelser (miljøbeskyttelseslovens § 30).

I.VIII. Vejledning om hvilke påvirkninger, der vil indebære forringelse af grundvandsforekomstens kemiske tilstand

NIRAS påpeger, at der fortsat mangler vejledning om hvilke påvirkninger, der vurderes at kunne indebære forringelse af kemisk tilstand eller hindre opfyldelse af miljømål for denne tilstand.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet og FAQ'erne finder ikke anvendelse for udledninger, der alene kan udgøre en risiko for forurening af grundvandsforekomster. Der henvises til Miljøministeriets høringsnotat for høringen over udkast til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

I.X. FAQ'ernes struktur og sprog, herunder anvendelsen af begreberne "overfladevand" og "overfladevandområder"

HOFOR, KL, Københavns Kommune, NIRAS, Rambøll, WSP og Aarhus Kommune vurderer, at strukturen og sproget i FAQ'erne er uklar og hæmmende for forståelsen af FAQ'erne, og at dette vil vanskeliggøre anvendelse af den vejledning, som der er et stort behov for.

WSP gør i denne sammenhæng opmærksom på, at det for læsere fremstår usikkert, om begreberne "overfladevand" henholdsvis "overfladevandområder" anvendes konsekvent, og henstiller, at FAQ'erne gennemgås med henblik på at sikre, at de to begreber anvendes rigtigt og konsekvent i FAQ'erne også de dele af FAQ'erne, der ikke i øvrigt ændres ved den denne opdatering.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Miljøstyrelsen har gennemført en sproglig redaktion og korrektur af FAQ'erne for at opnå den bedst mulige balance mellem den nødvendige teknisk-faglige og juridiske præcision i redegørelse for begreber, bestemmelser i lov og bekendtgørelser og krav til faglige vurderinger og et lettere tilgængeligt sprog. Derudover vil Miljøstyrelsen udarbejde en oversigt over hvilke udledninger, der kan tillades afhængigt af tilstanden for MFS i det overfladevandområde, der udledes til. Oversigten vil blive indarbejdet i FAQ'ernes afsnit F, så snart en konsolideret udgave foreligger.

Miljøstyrelsen har som led i den sproglige redaktion og korrektur af FAQ'erne gennemgået anvendelse af begreberne "overfladevand" og "overfladevandområder" i de samlede FAQ'er og rettet, hvor begreberne ikke er anvendt rigtigt, før offentliggørelse af den opdaterede udgave af FAQ'erne.

Miljøstyrelsen vil revurdere FAQ'ernes struktur ved en kommende opdatering af FAQ'erne i fortsættelse af arbejdet om supplerende vejledning om vurdering af og tilladelse til forsyningsselskabernes udledning af MFS til overfladevand.

FAQ'ernes redegørelse for efter hvilke regler, der meddeles tilladelse til udledning af vand med indhold af MFS

Høringsparterne har ikke kommenteret redegørelsen.

A. Bekendtgørelsens anvendelsesområde (FAQ numrene 1-7)

DN og Danmarks Sportsfiskerforening, vedr. FAQ 3, 5, 6 og 7

Af FAQ 3, 5, 6 og 7 fremgår, at vejanlæg ikke er omfattet af bekendtgørelsen, da afledningen herfra er at betragte som almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. De er derimod omfattet af indsatsbekendtgørelsen, og der kan således gribes ind over for dem i forbindelse med vandområdeplanens indsatsprogram. Det giver en lidt problematisk status, da de i dag ofte afvander til overfladevand og kystvande uden kendskab til indholdet af MFS. Vejledningen henviser i FAQ 6 til NMK-10-00107, hvor det fremgår, at der kan optræde problematiske koncentrationer af Bly, cadmium, DEHP, nonylphenol, PAH, Barium, Bisphenol A, DBP, kobber, krom, LAS, triphenylphosphat, vanadium, zink, 17 β - estradiol *.

Der er således belæg for at have større fokus på disse kilder til MFS og dermed til en uddybet vejledning herom til sagsbehandlerne.

KL, vedr. FAQ 3 og 6

Der synes at være en uklarhed mellem afsnit A. 3., hvor det fremgår, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger ikke er omfattet af bekendtgørelsen og så afsnit A. 6. A.3. forstår KL således, at udledningstilladelser til regnvandsbetingede udledninger ikke skal forholde sig til

forurenende stoffer, men blot benytte BAT. Det står i modsætning til teksten i A.6, tekstafsnit 3. Det er uklart, hvorfor almindeligt belastet separat regnvand ikke er omfattet af bekendtgørelsen, hvis der ikke må ske en forringelse af vandområdets tilstand eller hindre målopfyldelse (overfladevand/grundvand).

Horsens Kommune, vedr. FAQ 3 og 6

Indledningsvist ønsker Horsens Kommune en afklaring af, hvorvidt det overhovedet er muligt at udlægge en blandingszone for almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. Det følger af FAQ 3 og 6, at almindeligt belastede separate regnvandsudledninger ikke er omfattet af udledningebekendtgørelsen, jf. § 1, stk. 2, nr. 1. Det følger også af FAQ 6 at: ”baggrunden herfor er, at stoffer, der udledes fra almindeligt belastede separate regnvandssystemer, generelt stammer fra diffuse kilder (flere forskellige og spredte kilder), hvor regulering ikke kan ske over for den enkelte kilde, der bidrager til udledningen.” Af FAQ 6 fremgår det også, at almindeligt belastede separate regnvandssystemer dog forsat skal reguleres, og FAQ 6 kan læses således, at der bl.a. kan være knyttet en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 og indsatsbekendtgørelsens § 8 til almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. FAQ 6 kan efter Horsens Kommunes opfattelse læses således, at et normalt regnvandsbassin til eksempelvis opsamling og rensning af vejvand er et almindeligt belastet separat regnvandssystem med en tilhørende udledning. Dette efterlader for Horsens Kommune spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt at udlægge en blandingszone i forbindelse med en udledningstilladelse mv. til almindeligt belastede separate regnvandssystemer, når disse systemer mv. ikke er udledninger, som er omfattet af udledningebekendtgørelsen, hvori § 8 udgør hjemlen i dansk ret til udlægning af blandingszoner. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQ'en forsynes med Miljøstyrelsens forståelse af ovenstående problemstilling.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 3

Det bør fremgå klart, at renseanlæg og overløb ikke er omfattet af denne vejledning.

Rambøll, vedr. FAQ 6

Det opleves ofte, at Miljøstyrelsen i forbindelse med f.eks. høringer at miljøkonsekvensvurderinger i realiteten ikke skelner mellem hvorvidt der er tale om almindeligt belastede separate regnvandssystemer eller ikke og dermed altid stiller krav om en vurdering jf. Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Hertil bemærkes det, at der med fordel kan ske en udbygning af vejledningen som præciserer, hvornår der er tale om almindeligt belastede separate regnvandssystemer og hvornår der ikke er.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Miljøstyrelsen bemærker, at udledning af miljøfarlige forurenende stoffer fra renseanlæg og overløb er omfattet af Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer.

Miljømyndighederne kan anvende FAQ'erne ved behandling af sager om udledning af miljøfarlige forurenende stoffer fra renseanlæg og overløb.

Miljøstyrelsen arbejder desuden videre med de særskilte problematikker, der gør sig gældende for nogle udledninger fra renseanlæg og overløb samt almindeligt belastet overfladevand. Arbejdet er igangsat i særskilte spor.

B. Definitioner (FAQ numrene 8-11)

Rambøll, vedr. FAQ 9

Hvad menes der med et repræsentativt målepunkt?

HOFOR, vedr. FAQ 9

Det er ikke helt klart, hvad der menes med en ”ny udledning”. Vi formoder, at der her menes en ny merudledning og ikke et nyt udløbspunkt. Når vi gennemfører anlægsprojekter på spildevandsområdet, er det bl.a. med henblik på at nedbringe udledningen af spildevand og dermed

af belastningen af det pågældende vandområde. Det vil ind imellem medføre, at der skal etableres et nyt udløbspunkt (oftest til samme vandområde), hvor spildevandsmængden og dermed den samlede stofmængde i det nye punkt kan være større end for hvert af de mange nedlagte udløbspunkter, men den samlede spildevands- og stofbelastning er reduceret markant. Betyder det, at der vil kunne meddeles en tilladelse til det beskrevne forhold?

Betyder det ligeledes, at der kan gives tilladelse til en ny udledning til et vandområde, hvor det generelle vandkvalitetskrav ikke er opfyldt, hvis det kan påvises, at udledningen vil medvirke til kvalitetskravets opfyldelse?

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Miljøstyrelsen henviser til Miljøministeriets departementets arbejde med indsatsvejledningen angående bemærkninger om inddragelse af kompenserende foranstaltninger ved vurdering af nye udledninger.

Der er foretaget præciseringer i FAQ 9.

C. Krav til ansøgningen (FAQ nr. 12)

Rambøll, vedr. FAQ 12

En række udledninger af vand, f.eks. fra anlæg som potentielt ikke er etableret endnu, vil ikke på forhånd kunne opgøres i forhold til den faktuelle udledning af diverse stoffer. Her vil vurderinger og senere ansøgninger kun være mulige at basere på erfaringstal. Vejledningen bør således afspejle, at det ikke altid vil være muligt på forhånd at opgøre f.eks. det totale indhold af metaller og øvrige stoffer, og at der i medfør heraf tilføjes de erfaringstal, der bør benyttes.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 12

Afsnittet bør deles op, så det fremgår klart, hvad der handler om metaller, og hvad der handler om øvrige MFS. Som afsnittet står nu, kan det læses som at udløbskoncentrationen udelukkende defineres ved koncentrationen af metaller. Dertil skal der tilføjes et afsnit om ansøgers ansvar ift. redegørelse af tilstanden i recipienten (hvis denne er ukendt), jf. de seneste klagenævnsafgørelser på området.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Der er i bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer ikke hjemmel til at pålægge ansøger at tilvejebringe oplysninger om vandområdets tilstand.

Miljøstyrelsen bemærker, at det er myndighedens ansvar at vurdere om, der er et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere udledningens påvirkning af overfladevand og målsat overfladevandområde og i fortsættelse heraf eventuelt meddele tilladelse til udledningen.

Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke skal foretages ændringer i FAQ 12.

D. Miljøkvalitetskrav (FAQ numrene 13-35)

DANVA, vedr. FAQ 31

DANVA foreslår, at det gøres klart på hvilke præmisser data fra INERIS-rapporten kan anvendes i mangel af miljøkvalitetskrav eller kvalitetskriterier?

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Miljøstyrelsen inddrager bemærkningen i det videre arbejde.

E. Den kombinerede fremgangsmåde (FAQ numrene 36-37)

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 37

Det bør defineres, hvornår er stoftilførsel er marginal. Er det kun når den udledte koncentration er lavere end koncentrationen i recipienten (jf. FAQ 62), eller kan det også gælde andre situationer?

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Miljøstyrelsen vurderer, at FAQ 37 ikke skal ændres og henviser fortsat til FAQ 62.

F. Vilkår (FAQ numrene 38-57)

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 38

Der er behov for en guide til, hvordan det vurderes om en udledning påvirker tilstanden eller er til hinder for fremtidig målopfyldelse. Meget gerne underbygget med konkrete eksempler. FAQ'en beskriver mere håndhævelse af et kontrolprogram.

DANVA, vedr. FAQ 38

DANVA forslår, at vejledningen fastsætter percentiler, pålidelighedsniveau, acceptabel præcision og eksempler på beregningsmodel.

Rambøll, vedr. FAQ 38

Hvor mange forskellige måletidspunkter er tilstrækkeligt?

WSP, vedr. FAQ 38

Bekendtgørelse 796 indeholder følgende passus, gengivet i vejledningens FAQ 38: "Beregningen af det aritmetiske gennemsnit, den benyttede analysemetode og den metode, hvorefter miljøkvalitetskravene anvendes, hvis der ikke er nogen hensigtsmæssig analysemetode, som opfylder mindstekravene til ydeevne, skal være i overensstemmelse med **fastsatte regler om tekniske specifikationer for kemisk analyse og kontrol af vandets tilstand.**" WSP anmoder om, at det tydeliggøres i vejledningen, hvorvidt teksten (fremhævet med fed skrift) udelukkende henviser til Analysekvalitetsbekendtgørelsen.

Kommentarer til følgende passus: "For et givet overfladevandområde betyder anvendelse af en maksimumkoncentration, at den koncentration, der er målt ved hvert repræsentativt målepunkt inden for vandområdet, ikke er højere end kravværdien." WSP ønsker en uddybning af, hvordan dette skal oversættes til beregninger og vurderinger af en fremtidig udledning: Hvordan skal det konkret vurderes, hvorvidt der ved en udledning er risiko for at maksimumkoncentrationen i vandområdet overskrides? Kan Miljøstyrelsen udtale sig om, hvorvidt den vurderede resulterende koncentration skal ses som en døgnmiddel eller som en øjebliksværdi, i relation til krav til maksimumskoncentration?

Sund og Bælt, vedr. FAQ 43

Det fremgår under afsnit I, på side 58, at "for at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand beregnet i blandingszonens rand". Af den suspenderede vejledningsteksts svar til samme spørgsmål fremgår: ".. må udledningen ikke medføre en forhøjelse af den i forvejen forekommende koncentration ved blandingszonens rand på mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand". Det fremstår uklart, hvorvidt der menes, at der fortsat kan tillades en stigning svarende til 5 % af det generelle miljøkvalitetskrav oveni den i forvejen forekommende koncentration i recipienten, eller hvorvidt der menes, at man på blandingszonens rand kan tillade en de facto forøgelse af et stof på 5 % over stoffets generelle kvalitetskrav for vand. Dette er en meget væsentlig sondring, og Sund & Bælt opfordrer til, at dette præciseres i vejledningsteksten. Såfremt der menes en stigning på højst 5 % af stoffets generelle kvalitetskrav for vand, ønskes det belyst, hvordan grænsen for koncentrationsstigningen i blandingszonens rand på 5 % er blevet fastsat? Derudover ønskes det også belyst i vejledningen, hvordan man som både bygherre og myndighed skal forholde sig, hvis den i forvejen forekommende koncentration overskrider det generelle miljøkvalitetskrav med mere end 5 % i recipienten – både som helhed, men også i lokale områder som følge af andre kilder. Det fremgår under afsnit III, på side 59, at "hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet". Bør der i stedet for "overfladevandet" stå "vandområdet"? Såfremt dette ikke er tilfældet, anbefales det, at afsnittet præciseres. Derudover ønskes et også præciseret, hvad der menes

med stigning. Er det eksempelvis en målbar stigning eller en teoretisk beregnet stigning. Det repræsentative målepunkt Under "Trin 1", på side 59 ff., fremgår bl.a.: "Hvis der er en overvågningsstation, der overvåges eller har været overvåget for MFS i det berørte overfladevandområde, anvendes denne som målepunkt." Vil disse overvågningsstationer for kystvande hovedsageligt udgøre NOVANA stationer? I så fald, kan der være store afstande mellem et udledningspunkt og en overvågningsstation. Dette kan indebære, at lokale strømskel medfører, at en væsentlig påvirkning indtræffer på store dele af kystvandet inden det vil kunne måles på en overvågningsstation, som ligger i stor afstand til, eller i et andet strømregi end, udledningspunktet. F.eks. vil en udledning omkring København til recipient Øresund efter miljøedata.miljoportal.dk i sådanne tilfælde skulle anvende stationen 97200002 i 720 "Øresund, nord, åbne del". Denne station ligger i en afstand af ca. 20 km, tæt på den svenske Øresundskyst og hvor strømforholdene vil indebære, at udledninger fra København umiddelbart ikke vil kunne blive målt ved overvågningsstationen. Kan Miljøstyrelsen fastsætte maksimumsafstande eller minimumskrav til, i hvilken udstrækning udledningspunktet er i hydraulisk og stofmæssig kontakt med overvågningspunktet, førend det kan vurderes at udgøre et repræsentativt målepunkt? Under "Trin 3", litra a, på side 60, foreslås det også, at der fastsættes retningslinjer for maksimumsafstande eller minimumskrav til de fiktive målepunkter. Her synes der også at være et hensyn til i hvilken udstrækning udledningspunktet er i hydraulisk og stofmæssig kontakt med det fiktive målepunkt.

KL, vedr. FAQ 43

I F. 43 er det beskrevet, hvad der forstås ved et repræsentativt målepunkt. Beskrivelsen omfatter 3 trin. Det 3. trin siger for vandløb, at *det teoretiske målepunkt placeres i midtpunktet for vandløbsstrækningens eller vandløbs-vandområdets udstrækning under hensyn til egnethed og repræsentativitet i forhold til strækningen eller vandområdet.*

Her indfører Miljøstyrelsen et nyt begreb: 'teoretisk målepunkt'. Det afstedkommer flere spørgsmål: Hvordan er 'teoretisk målepunkt' defineret og er det, det samme som det 'repræsentative målepunkt'? Hvem har opgaven med at foretage målinger i punktet for at kontrollere om kvalitetskravet er overholdt? Hvad hvis udledningen allerede ligger i 'midtpunktet for vandløbsstrækningens eller vandløbsvandområdets udstrækning'?

Endvidere må det ikke være uvæsentligt om miljøkvalitetskravet for et givent stof er overholdt, hvis ikke stoffet må lede til en forringelse af områdets tilstand. Det er ligeledes uklart, hvordan blandingszoner udpeges.

Hvis miljøkvalitetskravet for et givent stof ikke er overholdt, så ændrer en blandingszone vel ikke på, at der tilledes mere af det pågældende stof til et område, som allerede overskrider miljøkravet?

Horsens Kommune, vedr. FAQ 43

FAQ'en beskriver et repræsentativt målepunkt for vandområdet, som en overvågningsstation eller hvis ingen overvågningsstation, så måling på det dybeste sted gældende for hhv. kystvande og søer. Når der tales udledninger, er de oftest kystnære og en overvågningsstation eller dybeste punkt i vandområdet vil i de fleste tilfælde være langt fra kysten. Hvordan sikres det, på baggrund af formuleringer i vejledningmaterialet, at der ikke er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet grundet påvirkninger fra land? Det må forventes, at der er en voldsom fortynding/opblanding inden stofferne måles på overvågningsstation, og der således er en overskridelse af miljøkvalitetskravet i dele af vandområdet som der ikke tages højde for, når det repræsentative målepunkt er placeret som anvist i FAQ 43. Det er desuden væsentligt, at få præciseret, hvorvidt den omstændighed at noget er målbart i ét målepunkt, er det eneste, der skal eftervises.

Indledningsvist ønsker Horsens Kommune en afklaring af, hvorvidt det overhovedet er muligt at udlægge en blandingszone for almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med Miljøstyrelsens forståelse af ovenstående problemstilling.

Vandrammedirektivet og miljøkvalitetskravdirektivet skal sikre god tilstand i vandområderne, og Horsens Kommune er derfor uforstående overfor, at FAQ'en beskriver mulighed for udlægning af blandingszoner i vandområder, hvor der i forvejen er overskridelser af miljøkvalitetskravet for de stoffer en zone ønskes udlagt for. Det er efter Horsens Kommunes opfattelse usikkert, hvorvidt denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med de bagvedliggende regelgrundlag om blandingszoner, ligesom det er uklart, hvorfra hjemlen til, at et miljøkvalitetskrav, der i forvejen er overskredet kan overskrides med yderligere 5 % fremkommer. Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i FAQ 43, har fornøden hjemmel.

Aarhus Kommune, ved FAQ 43

FAQ 43 beskriver hvordan der fastsættes kravværdier for et givet stof. Der bør indledningsvis opstilles kriterier for hvordan det vurderes om en udledning hindrer fremtidig målopfyldelse eller forringer en tilstand, også i tilfælde hvor MKK i recipienten allerede er overskredet. Jf. FAQ 43 kan der udlægges blandingszone selvom MKK er overskredet i recipienten. Med fortsættelse af FAQ 62, og link til FAQ 43, stilles eksempel 2:

Eksempel 2:

Koncentrationen af stof A overskrider MKK med en faktor 10 i recipienten, mens koncentrationen i udledningen overskrider MKK med en faktor 100. Der kan meddeles udledningstilladelse med vilkår om udpeget blandingszone, hvor MKK må overskride den i forvejen målte koncentration i recipienten med 5% i randen af blandingszonen.

Er MST enige i dette? Hvis ikke, hvordan skal eksemplet håndteres i kommunernes sagsbehandling, når kildeopsporing, BAT og blandingszoner er afsøgt?

Hvis miljøkvalitetskravet i recipienten allerede er overskredet, er det så en forudsætning at der er igangsat (eller parallelt igangsættes) indsats til opnåelse af miljømål i vandområdet (uden for blandingszonen), for at der kan meddeles udledningstilladelse?

FAQ43 bør beskrives med et konkret eksempel i afsnit I, II, III, der viser, hvordan der kan argumenteres for, at tilstanden ikke forringes.

DANVA, vedr. FAQ 43

DANVA bemærker, at det er uklart, hvordan beregningen af om en udledning fører til en målbar stigning i koncentration af det givne stof konkret foretages. DANVA forslår, at der laves et beregningseksempel for hhv. vand, biota og sediment, inkl. Relevant sikkerhedsmargen for resultaterne af disse beregninger.

DANVA bemærker, at det er modsigende, at et afsnit beskriver, at der ikke må være koncentrationsstigning og et andet afsnit beskriver, at koncentrationsstigningen bør være mindst mulig og ikke mere end 1 %. Det bør tydeliggøres på hvilken baggrund den beregnede 1 % stigning i koncentration af et stof, kan tillades.

HOFOR, vedr. FAQ 43

Afsnit 3 "Indsatsbekendtgørelsen gælder kun...."

Betyder det, at der også skal frembringes viden om tilstanden i de ikke målsatte overfladevandsområder, hvis der skal kunne opnås tilladelse om en merudledning?

Afsnit 5 "Fastsættelse af udlederkrav...":

Betyder det, at der godt kan meddeles tilladelse til udledning til overfladevand, der ikke overholder miljøkvalitetskriteriet, hvis udledningens koncentrationer er markant lavere end miljøkvalitetskriteriet?

Side 58, første afsnit:

I forhold til ”blandingszonens rand”, menes der umiddelbart inden for eller umiddelbart uden for blandingszonen? – hvis der menes umiddelbart uden for, vil de 5 % koncentrationsstigning ikke være i strid med de meldinger, der er kommet fra Klagenævnets seneste afgørelser?

Findes der godkendte metoder og/eller modeller til beregning af, hvordan vandkvalitetskriteriet dokumenteres overholdt umiddelbart uden for blandingszonen?

Side 59, 4. afsnit, ”Den beregnede gennemsnitlige årlige....”
Samme bemærkning som for ide 58, første afsnit.

NOVAFOS, vedr. FAQ 43

Novafos foreslår, at der tilføjes et afsnit om, hvordan man forholder til usikkerheden, der er defineret i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (BEK nr. 529 af 14/05/2023), når usikkerheden overstiger den beregnede koncentration. Usikkerhed på målemetoden kan være høj. For nogle stoffer 30 % eller derover. F.eks. har målemetoden for kobber i spildevandsudledninger en usikkerhed på 20 % og i marine vandområder en usikkerhed på 50 %. Novafos mener, at der er risiko for tvivlsspørgsmål angående usikkerheden, hvis den ikke tydeliggøres. Hvordan skal myndigheden og udleder f.eks. forholde sig, hvis den beregnede koncentrationsstigning for kobber er 3 %, men måleusikkerheden i recipienten er 50 %?

Danske Havne, vedr. FAQ 43

Typisk vil en frigivelse fra sediment og opgravet havbund give anledning til en lille koncentrationsforøgelse meget lokalt og en ekstremt lille forøgelse i det berørte vandområde som helhed. Typisk vil arbejde være af kortere varighed – en klappning vil f.eks. optræde som korte impulser over en relativ kort periode. Dette afføder bl.a. følgende spørgsmål: > Hvordan skal man forholde sig i forhold til en mertilførsel (masse) – f.eks. ifm. frigivelse under gravearbejder eller klappning - som giver anledning til koncentrationsforøgelse for et givent stof i et vandområde, hvor kvalitetskrav for samme stof er overskredet. Hertil knytter der sig tre underspørgsmål, som der findes svar på i høringsversionen af FAQ'en for "almindelige udledninger". o Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet for MFS for vand er overskredet i vandområdet? (FAQ 43 I) o Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet er overskredet i biota? (FAQ 43 II) o Hvordan forholder man sig, hvis miljøkvalitetskravet er overskredet i sediment? (FAQ 43 III) Kan de beskrevne beregnings- og vurderingsmetoder m.v. i FAQ'en i høring anvendes også for gravearbejder, uddybning og klappning? > Kan der udlægges blandingszoner hvis nødvendigt? > I så fald, hvor skal blandingszonen starte? På randen af f.eks. en klappingsplads? I periferien af et anlægsarbejde? Skal der udlægges blandingszoner, hvis arbejdet er kortvarigt sammenholdt med generelle krav, der svarer til årsmiddel i et repræsentativt målepunkt for påvirkningen? Hvordan defineres et repræsentativt målepunkt for påvirkningen i et stort vandområde? Samt hvordan målbarhed defineres og defineres de forskelligt for forskellige stoffer? > Ubetydelig påvirkning? > Som nævnt vil koncentrationsforøgelsen af MFS i de store vandområder med stor vandudskiftning give anledning til meget små koncentrationsstigninger. Med Horsensafgørelsen blev adgangen til at tillade en ubetydelig merudledning afvist. Med høringsversionen af FAQ'en vil det – under nærmere omstændigheder – være muligt at udlede mere af et stof, selvom miljøkvalitetskravet i forvejen er overskredet, så længe der ikke sker en stigning i koncentrationen målt på et repræsentativt målepunkt. Denne vejledning kan imidlertid ikke umiddelbart overføres til opgravning og klappning, jf. ovenfor. Der er derfor behov for at <https://cowi.sharepoint.com/sites/A104076-project/Shared Documents/02 Basis/2023 10 12 MST udmelding vedr Horsensafgørelse/Høringssvar MST 1.0.docx> SIDE 3/3 definere en bagatelgrænse (et administrativt o) for denne type projekter. Typisk vil disse koncentrationsstigninger (f.eks. af filtrerede prøver) foranlediget af disse typer arbejder være flere størrelsesordner under den i forvejen forekommende koncentration, miljøkvalitetskrav og detektionsgrænser. Her bør der tages højde for både usikkerheder i tilstandsvurderingen, variabiliteten i den forvejen forekommende koncentration og den sikkerhed, der er indlagt i de definerede miljøkvalitetskrav (MKK). I relation til denne høring over udkast til ændringer i Miljøstyrelsens Vejledning 9053 af 21. december 2021 ”Spørgsmål og svar om udledning af visse

forurenende stoffer”, bør kvalitetskrav for de stoffer, hvor der er sedimentkvalitetskrav genbesøges. I særdeleshed for de stoffer hvor kravværdier er fastlagt ud fra det organiske indhold (Foc). F.eks. for antracen, hvor de danske miljøkvalitetskrav er meget hårde sammenholdt med f.eks. Helcom, Ospar og Miljøstyrelsens egen viden om økotoksikologiske test (5-1000 gange mere restriktivt). Et MKK på 0,0048 mg/kg TS (ved 5% TOC) for antracen er således medvirkende til, at mange vandområder har dårlig kemisk tilstand og giver således store udfordringer ved f.eks. håndtering af sediment ifm. anlægsprojekter som involverer gravearbejder, uddybning eller klappning.

Tænketanken HAV, vedr. FAQ 43

Tænketanken Hav finder det yderst kritisabelt at den foreslåede vejledning fastholder formuleringen om en tilladt merforurening, der må overstige de fastsatte (MKK) med 5% i randzonen ud fra en blandingszone.

Det er endvidere problematisk, at det ikke direkte er formuleret hvad der skal forstås ved blandingszonens rand. Det er af afgørende betydning da Miljøstyrelsen har valgt at tillade en overskridelse af MKK på 5% i netop dette område som må forstås at være i overgangen fra blandingszonen og det øvrige vandområde.

Det er yderst kritisabelt at der foreslås, at miljømyndigheden ved beregning skal sikre at udledningen af MFS til et område- hvori MKK for et givent stof allerede er overskredet- ikke medfører en yderligere forværring af tilstanden i vandområdet ved at udvælge et såkaldt repræsentativt målepunkt. Et muligt repræsentativt målepunkt jf. ”hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt” kan jævnfør jf. Danmarks miljøportal ligge i en anseelig afstand fra den anlagte blandingszone. Hermed kan området hvori der sker en fortynding af det miljøfarlige stof øges betydeligt førend det repræsentative målepunkt nås. Dermed kan der udledes store mængder MFS førend det kan påvises at en forværring af vandområdet finder sted.

Dertil er det yderst problematisk at der i vejledningen gives tilladelse til at ansøgere kan få udført supplerende fortyndingsberegninger, hvis det repræsentative målepunkt ligger længere væk end de fortyndingsmodeller MST anviser til, kan anvendes. Dette bidrager til at skabe et større område hvori et MFS kan fortyndes, førend det vurderes at skabe en forværring af miljøtilstanden.

NIRAS, vedr. FAQ 43

Idet der måles udvalgte MFS i vandfasen i vandløb og der findes et frit tilgængeligt værktøj til beregninger (udviklet af MST og henvist til i FAQ'en) af koncentrationsstigning af stoffer i vandløb (fortyndingsberegner), vurderes denne metode at være praktisk anvendelig for udledning til vandløb. Det fremgår dog ikke af FAQ nr. 43, hvordan dette loft skal sikre mod kumulative effekter i vandområdet med ikke-god tilstand. Det er ikke usandsynligt, at der over tid kan ske flere udledninger til samme vandområde, som isoleret set alle beregnes til at bidrage med 5%, og dermed isoleret vurderes ikke at ville påvirke miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede zone. Denne fremgangsmåde vurderes dog ikke at være i overensstemmelse med lovgivningen, når der meget sandsynligt vil være tale om adskillige udledninger til samme vandområde. For søer og kystvande overvåges der udelukkende i biota og sediment, og det er med vejledningen i høring uklart om man i et scenarie med en påvirkning af et vandområde i ikke-god tilstand, kan se bort fra beregnings- og forudsætningsmetoderne i vandfasen, når der ikke er foretaget tilstandsvurdering i denne matrice. Det bør tydeliggøres i FAQ'en, hvordan dette skal håndteres. I tilfælde af, at projekter selv indhenter relevant data (konc. i vandfasen) om recipienten jf. MFVK 21/101016 fx til brug for at tilvejebringe viden om i forvejen forekommende koncentrationer og der her ses overskridelser af MKK i vandfasen for et eller flere stoffer, henledes opmærksomheden på, at der ikke findes frit tilgængelige værktøjer til en screening af påvirkningens udbredelse (fortyndingsberegninger), som ellers henvist til i FAQ nr. 68. Dette værktøj, udarbejdet af DHI, skal tilkøbes og så vidt NIRAS er oplyst, koster screeningsværktøjet 15.000 kr./mdr. FAQ nr. 68 henviser til at værktøjet kan bruges for søer, men det er uvist, om det rent faktisk gør sig gældende idet NIRAS ikke har adgang til værktøjet, og at der på DHI's hjemmeside om screeningsværktøjet kun er refereret til kystvande og fjorde. NIRAS anbefaler, at et sådant værktøj, der er udarbejdet i

samarbejde med Miljøstyrelsen, gøres offentligt tilgængeligt for myndigheder, bygherrer og rådgivere, således at alle mindre udledninger kan screenes. Uden adgang til dette værktøj, er det meget usandsynligt at man vil kunne udarbejde de anviste beregninger i forbindelse med små projekter. Hvis ikke værktøjet kan gøres frit tilgængeligt, er det NIRAS' opfattelse, at man ikke bør henvise til det i vejledningen som et led i en beslutning om afgørelse, men at beregningsmetoden må justeres, således at beregningen kan foretages uden dette værktøj. Større projekter vil sandsynligvis skulle udarbejde en fuld hydraulisk model af udledning og recipient.

2.1.3 Repræsentative målepunkter

Udover ovenstående "5 % - regel", foreskriver FAQ nr. 43 at man yderligere - ved beregning - skal sikre, at udledninger til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af relevant stof i et repræsentativt målepunkt. Repræsentativt målepunkt bør præciseres, så det klart fremgår, at målepunktet skal være repræsentativt for, hvor vandet udledes. Formuleringerne vedr. at tillade merudledning til vandområder i ikke-god tilstand, når blot der ikke sker en målbar koncentrationsforøgelse i "repræsentative målepunkter", kan vælges at tolkes på flere måder, og potentielt placeres langt fra udledningsspunktet til fordel for en merudledning. Det er desuden meget væsentligt, at læseren af vejledningen ikke forledes til at tro, at målbarhed i ét målepunkt er den eneste begrænsning. Det er fuldstændigt afgørende, at der ikke sker en forringelse af tilstanden uden for en blandingszone/påvirkningszone. Det bør derfor tydeliggøres i FAQ nr. 43 at der er tale om et krav til to beregninger: Først 5 % reglen, og hvis denne er overholdt, så beregning af koncentrationsstigning ved målepunkter. Det kan give grundlag for misforståelser og store merudledninger / forurenninger af vandområder, hvis ikke disse formuleringer ledsages af meget klare støtteformuleringer, som fx: At udledningen i sig selv ikke må være til hinder for målsætningsopfyldelse. At der ikke må være en påvirkning uden for en påvirkningszone. Det er efter NIRAS' vurdering et åbent spørgsmål, om en merpåvirkning med et stof kan tillades, når den i kumulation med andre kilder kan medføre en stigning i koncentrationen i et område med ikke-god tilstand for stoffet, når der ikke er en plan for at opnå god tilstand i området. De repræsentative målepunkter fremgår af EU-kommissionens tekniske retningslinjer, hvor af det fremgår at målepunkterne, har til formål at sikre, at der ikke sker overskridelser uden for blandingszonen, og at der skal være overholdelse i ethvert repræsentativt målepunkt. Vi læser FAQ'ens formuleringer om "hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt" som at det er nok at sikre overholdelse i ét punkt, der i nogle tilfælde vil kunne komme til at ligge langt fra udledningsspunktet. Den forståelse er efter NIRAS vurdering ikke i tråd med EU-vejledningens hensigt, og de øvrige formuleringer i FAQ'en om overholdelse af MKK i alle repræsentative målepunkter. Formuleringerne vedr. de repræsentative målepunkter vilkårlige steder i vandområdet bør laves om. Det er efter NIRAS forståelse af regelsættet en misforståelse, at hvis man kan undgå en stigning i et repræsentativt punkt langt fra udledningsspunktet, så kan en mertilførsel tillades. Desuden bør det præciseres om beregningerne ved målepunkterne kun gælder vandfasen eller også de øvrige matricer.

2.1.4 Målbarhed

Som nævnt i afsnittet ovenfor, er det yderst vigtigt at præcisere, at denne beregning og vurdering ikke kan stå alene. Der skal foretages beregning af koncentrationsstigning ved randen af blandingszone/påvirkningszone forinden. NIRAS er tvivlende over anvendeligheden af denne metode til vurdering. Dette set i lyset af, at hvis man før denne beregning, har beregnet at en udledning ikke medfører en koncentrationsstigning på mere end 5% af MKK, kan man så på noget tidspunkt forestille sig, at denne udledning ville kunne måles i vand et andet sted længere fra. Miljøstyrelsen bør præcisere hvad en målbar koncentrationsstigning er. Er det detektionsgrænsen, kvantifikationsgrænsen eller måleusikkerheden for det konkrete stof, der menes. Samt præcisere om det kun er i vand beregningen skal udføres eller for sediment også. Biota vurderes ikke at være en mulighed, eftersom der er en mangel af beregningsværktøj for denne matrice. Om muligt, bør MST udarbejde en standard, for hvad målbarhed er, hvis denne vurderingsmetode fortsat vurderes egnet. Ligesom der foreligger en standard for fraktionen af organisk stof. Den skal dog følge forsigtighedsprincippet og være konservativ.

2.1.5 Mængdebetragtning

NIRAS er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en (yderligere) forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer eller i øvrigt hindre målopfyldelse. Dette fremgår bl.a. af FAQ nr. 43 og 45, og af Vejledningen afsnit 8.3.2, hvor der kun er nævnt koncentrationsstigninger, som en del af en vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse. Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at: "Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den

udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde.” At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at dette forhold ikke efter Vejledningen skal indgå i vurderingerne af, om et projekt vil medføre en forringelse eller hindre målopfyldelse, synes derfor ikke at være i tråd med hinanden. Dertil fremgår det af Vejledningen, at ”Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand.” Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationalt specifikke stoffer og klassificeringen af vandområdets økologiske tilstand, bør det efter NIRAS’ opfattelse også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetraktningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet. Dertil kommer, at det i praksis anvendte værktøj (massebalance) til, fx at fastslå størrelsen på en afværgeforanstaltning i forhold til reduktion af tilførslen fra andre kilder stiller krav til, at den udledte mængde er kendt, for at den kan modregnes i den påtænkte udledning, jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse 22/02461. Det samme gør sig gældende ved vurdering af, om en påvirkning neutraliseres i planperioden, som beskrevet i Vejledningen afsnit 8.3.1. NIRAS ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for at fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

DN, vedr. FAQ 43

Det er DN’s opfattelse, at 5% forøgelse af MKK på randen af blandingszonen ingen hjemmel har i vandrammedirektivet og strider imod selve brugen og fastlæggelsen af blandingszoner, hvor afgrænsningen netop fastlægges således, at MKK kan overholdes udenfor zonen rand. Med denne blandingszone +5%-model tillader ministeriet således overskridelser af MKK også udenfor blandingszonen og ud til det valgte repræsentative punkt indtil de miljøfarlige stoffer er fortyndet så der ikke kan beregnes en målbar forøgelse af koncentrationen. På denne måde gøres hele vandområdet ud til det repræsentative punkt i princippet til en stor fortyndingszone. DN anser dette som en væsentlig svækkelse af den forrige vejledning. Udover at modellen ikke er i overensstemmelse med vandrammedirektivets brug af blandingszoner, er det for DN aldeles uforståeligt, hvad formålet er med denne model fremfor alene at fastholde overholdelse af MKK på randen af blandingszonen. Dels er modellen forbundet med et særdeles betydeligt ekstra ressourceforbrug for myndigheden til indsamling af data, beregninger mv. Dels er såvel måledata som modelberegninger belagt med usikkerheder i et omfang, som gør håndtering af en 5%-grænse illusorisk. Dels vil et enkelt punkt i et vandområde, udvalgt som beregningspunkt enten som den nærmeste eller hyppigst/senest anvendte NOVANA station, det geografiske midtpunkt eller noget tredje, ikke kunne repræsentere hele vandområdet meningsfyldt, og det vil derfor ikke give større sikkerhed for vandområdet at beregne for et sådant punkt end det vil være alene at benytte det punkt på blandingszonens rand, som alligevel skal beregnes. Dels indebærer et beregningspunkt længere væk fra udledningen end blandingszonens rand, at der mellem disse positioner optræder et lokalt delområde af vandområdet, som har koncentrationer af MFS over MKK – man kunne kalde det plus-5%-zonen. En sådan er der ingen hjemmel til at benytte. MFKN skriver i Horsensafgørelsen ”... at det følger af EU-Domstolens praksis, at også midlertidige og lokalt afgrænsede forringelser af tilstanden for et overfladevand er i strid med forpligtelsen til at forebygge forringelse af tilstanden...”. Plus-5%-zonen udgør netop en lokalt afgrænset forringelse. Endelig må DN forstå udtrykket ”For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden kun tillade en koncentrationsstigning på mindst muligt og højst 5 % ...” som en afløser af den væsentlighedsvurdering, som ministeriet tidligere har anvendt, men som er underkendt af MFKN. DN anerkender, at mindst muligt og højst 5% er en præcisering, men som anført ovenfor er konceptet aldeles uden hjemmel.

Med hensyn til sediment bemærker DN, at bemærkningerne er de samme som ovenfor - udover, at der her er tale om en MKK plus-1% pr år-zone, og at sammenhængen mellem udledning af spildevand og deraf følgende sedimentkoncentrationer er langt mere kompliceret (og dermed usikker) end fortyndingsberegninger i vand.

I FAQ 51 kan man så læse at årlige stigninger på 5% i sedimentet anses for væsentlig. Det bringer tvivl om, hvorvidt det er 1% eller 5% årlig stigning, der er gældende eller om 5% gælder indtil MKK for sediment er nået og derefter gælder 1%? Under alle omstændigheder er såvel 1% som 5% årlige stigninger i sedimentkoncentrationer afgjort ikke acceptable og der ses ingen hjemler i vandrammedirektivet til en sådan udhuling af vandområdernes sedimentkvalitet.

Såfremt MKK for biota er overskredet i et vandområde siger udkastet uændret, at de fastsatte MKK for vand også forudsætter at beskytte biota. DN finder det er en ganske risikabel forudsætning eftersom det økotoxikologiske grundlag for at fastsætte MKK i vand ofte er baseret på undersøgelser af ret kortlivede og små testorganismer, mens mange vandlevende organismer opkoncentrerer MFS gennem et længere liv med potentielt skadelige virkninger til følge.

Yderligere siger udkastet ” *Derfor, hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet stof allerede er overskredet i overfladevandet, uden at det generelle kvalitetskrav for vand er overskredet, kan miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning se bort fra overskridelsen af miljøkvalitetskravet for biota, hvis udledningen ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav for vand ved randen af en eventuel blandingszone.*” Denne meget kringlede formulering kan enten være en fejl eller den betyder at MFS, som overskrider MKK for biota, men ikke for vand, fremover fortsat kan udledes – endog under anvendelse af blandingszone. Det sidste forekommer højst besynderligt og ude af trit med vandrammedirektivet og forsigtighedsprincippet eftersom beskyttelse af biota i havet jo er hele reguleringens formål.

Rambøll, vedr. FAQ 43

Hvordan inddrages grundvand-vandløb interaktion i vurderingen?

WSP, vedr. FAQ 43

For at sikre et anvendeligt vejledningsmateriale anmoder WSP om, at følgende indarbejdes i vejledningens FAQ 43:

A. En præcisering af, hvordan Miljøstyrelsen mener, at følgende scenarier skal håndteres:

1. Recipienten i god tilstand for et stof - udledning af stoffet under MKK (miljøkvalitetskrav)
2. Recipienten i god tilstand - udledning over MKK
3. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning under MKK
4. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i lavere koncentration end i recipient
5. Recipienten i ikke-god tilstand - udledning over MKK – udledning i højere koncentration end i recipient
6. Recipienten i ukendt tilstand for det stof, der ønskes udledt

B. Konkrete regneeksempler (for blandingszone og repræsentativt målepunkt) tilknyttet hvert scenarie:

- Præcisering af, hvordan den i forvejen forekommende koncentration skal indgå i beregningen af en 5 % stigning ift. MKK i blandingszonens rand.
- Et regneeksempel på en blandingszone, hvor der ønskes udledt stof i en lavere koncentration, end den i forvejen forekommende koncentration.
- Et regneeksempel der tydeliggør hvordan en evt. målbar koncentration skal beregnes i det repræsentative punkt.

C. Præcisering af den i forvejen forekommende koncentration i et vandområde

WSP ønsker en præcisering af, hvad man skal gøre i den situation, hvor der ikke er målinger af den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i vandområdet.

D. Præcisering af omfanget af stoffer, der bør indgå i en vurdering

Kan Miljøstyrelsen udpege de stoffer, der skal indgå i vurderinger af udledning af regnvand fra separate regnvandssystemer? Alternativt udpege de stoffer, der ikke skal indgå, når der alene er tale om almindeligt belastet separat regnvand?

E. En præcisering vedr. ikke-målsatte vandområder

WSP ønsker at Miljøstyrelsen tydeliggør den administrative forskel mellem behandling af udledninger til vandområder med og uden målsætning. Herunder hvor vidtrækkende, man skal undersøge potentialet for forringelse af ikke-målsatte vandområder, hvor man ikke kender den aktuelle tilstand.

F. Præcisering af det repræsentative målepunkt

Det repræsentative målepunkt skal, ud fra den trinvis anvisning i vejledningen og fra Miljøstyrelsens udmelding på høringsmødet den 25.10.2023, placeres ud fra hensyn til vandområdet (og ikke udledningen), og som udgangspunkt ved en eksisterende overvågningsstation for MSF. WSP bemærker, at dette umiddelbart stiller ansøgere meget forskelligt ved udledning til det samme vandområde, ift. om en udledning er placeret kort eller langt fra det repræsentative målepunkt. Dette er især gældende for udledning til vandløb.

WSP ønsker at få præciseret, hvordan man bør forholde sig, hvis det repræsentative målepunkt i et vandløb er placeret opstrøms en planlagt udledning.

Som supplement hertil ønsker det også uddybet, hvordan man skal forholde sig, hvis det repræsentative målepunkt ligger indenfor blandingszonen.

Sund og Bælt, vedr. FAQ 44

Det fremgår af vejledningsudkastets svar på spørgsmål 44, at hvis der "foreligger konkret viden om opblandingsdybden som følge af dioturbation, kan denne anvendes". Det foreslås, at det beskrives, hvad der udgør "konkret viden". Er det eksempelvis når et identificeret bunddyrssamfund er kendt for at bioturbere i en vis dybde, eller opstår konkret viden først, når der er foretaget målinger i det konkrete område?

Horsens Kommune, vedr. FAQ 44

Horsens Kommune er uforstående overfor, at man i de reviderede vejledninger ikke forholder sig til en mængdebetragtning ved vurdering af, om en merudledning kan medføre en (yderligere) forringelse af vandområder i ikke-god tilstand for miljøfarlige forurenende stoffer eller i øvrigt hindre målopfyldelse. Dette fremgår bl.a. af FAQ nr. 43 og 45, og af Vejledningen afsnit 8.3.2, hvor der kun er nævnt koncentrationsstigninger, som en del af en vurdering af, om en udledning vil medføre en forringelse. Det fremgår af FAQ nr. 12, der er uændret, at: "Ansøgningen om udledningstilladelse skal indeholde oplysninger om den udledte vandmængde og udledningens stofsammensætning, udtrykt i koncentration og mængde." At man ved ansøgning bl.a. skal oplyse en mængde, men at dette forhold ikke efter Vejledningen skal indgå i vurderingerne af, om et projekt vil medføre en forringelse eller hindre målopfyldelse, synes derfor ikke at være i tråd med hinanden. Dertil fremgår det af Vejledningen, at "Forekomst af de nationalt specifikke stoffer, som er vurderet at blive udledt i betydende mængder, indgår i klassificeringen af vandområders økologiske tilstand." Når udledning af stoffer i betydende mængder ligger til grund for valget af de nationalt specifikke stoffer og klassificeringen af vandområders økologiske tilstand, bør det efter Horsens Kommunes opfattelse også indgå som en væsentlig del af vurderingsgrundlaget for en udlednings påvirkning. Ligeledes er mængdebetragtningen inddraget i FAQ 44, til beregning af koncentrationsstigning i sedimentet. Dertil kommer, at det i praksis anvendte værktøj (massebalance) til, fx at fastslå størrelsen på en afværgeforanstaltning i forhold til reduktion af tilførslen fra andre kilder stiller krav til, at den udledte mængde er kendt, for at den kan modregnes i den påtænkte udledning, jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse 22/02461. Det samme gør sig gældende ved vurdering af, om en påvirkning neutraliseres i planperioden, som beskrevet i Vejledningen afsnit 8.3.1. Horsens

Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav.

NIRAS, vedr. FAQ 44

NIRAS bemærker, at der er uoverensstemmelse mellem den tekniske vejledning om udarbejdelse af kvalitetskriterier, som MST henviser til, og ECHAs TGD R.16, der er grundlaget for beregningerne. NIRAS ønsker, at der udarbejdes en liste over Kd værdier. NIRAS ønsker endvidere, at der angives maksimale acceptable udbredelser af påvirkningsområder ift sediment i vejledningen, ligesom blandingszoner for vand.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 47

De mange henvisninger til øvrige FAQ. Det bør suppleres med en guide, der kan understøtte sagsbehandlingen, herunder hvordan det sikres, at udledningen ikke forringer recipientens tilstand.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 48

Mertilførsel af MFS skal vurderes på stigning i koncentrationen i recipienten (målt i µg/l) og ikke i forhold til den samlede stofmængde (målt som kg/år) jf. FAQ 48. Er MST enige i dette?

Aarhus Kommune vedr. FAQ 44 og 51

Der bør indføres en tilsvarende FAQ, der beskriver hvordan stigning i koncentration i vandfasen beregnes ved en ny udledning, samt hvordan det vurderes, om denne stigning er væsentlig eller ej (jf. kommentar til FAQ 38).

DANVA vedr. FAQ 51

Det forslås, at det præciseres, hvilken grad af usikkerhed, der kan accepteres?

DN vedr. FAQ 51

I FAQ 51 kan man så læse at årlige stigninger på 5% i sedimentet anses for væsentlig. Det bringer tvivl om, hvorvidt det er 1% eller 5% årlig stigning, der er gældende eller om 5% gælder indtil MKK for sediment er nået og derefter gælder 1%? Under alle omstændigheder er såvel 1% som 5% årlige stigninger i sedimentkoncentrationer afgjort ikke acceptable og der ses ingen hjemler i vandrammedirektivet til en sådan udhuling af vandområdernes sedimentkvalitet.

Horsens Kommune, vedr. FAQ 54

Det er efter Horsens Kommunes opfattelse i strid med forpligtelsen til at sætte beskyttelsestærsklen så lavt som muligt til forebyggelse af forringelser af tilstanden, jf. bl.a. C-461/13, og forpligtelsen til at opnå målopfyldelse, når det i FAQ 54 forudsættes, at revurderingen af miljøgodkendelser og udledningstilladelser i forhold til miljøfarlige stoffer kan foretages en trinvis tilpasning indtil ”der i indsatsprogrambekendtgørelsen er fastsat en prioritering af indsatsen til begrænsning af udledninger til samme vandområde”. Det følger direkte at forarbejderne til vandplanloven, de specielle bemærkninger til § 20, stk. 2, at [...] g) Punktkilder. Der skal i indsatsprogrammet være fastsat foranstaltninger om forudgående regulering af alle punktkilder, der har betydning for miljøtilstanden i vandområderne. Punktkilderne er i dag alle regulerede via miljøbeskyttelsesloven og husdyrbrugloven i form af godkendelser og tilladelser. Bestemmelsen omfatter hydrauliske parametre, fysiske-kemiske parametre, mikrobiologiske parametre og miljøfarlige stoffer inkl. tungmetaller. Der skal henvises hertil i indsatsprogrammet. Punktkildeemissioner til atmosfæren, der medfører deposition til overfladevandområder, er også omfattet. Side 7 Indsatsprogrammet skal endvidere referere til de stoffer, der er et generelt forbud mod at tilføre vandet, som angivet i spildevandsbekendtgørelsen. Der skal ske regelmæssig revision af tilladelser, godkendelser og andre reguleringsværktøjer med henblik på opfyldelse af den ønskede miljøtilstand, og indsatsprogrammet skal give en oversigt over dem, der forudsættes revideret. [...] Det fremgår direkte af indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at ”Stk. 2. Bilag 5 fastlægger indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger, som gælder for overfladevand og grundvand, og bilag 6 fastlægger indsatsprogrammernes generelle supplerende foranstaltninger, som gælder for overfladevandområder og grundvandsforekomster. De i bilag 5 og 6 nævnte foranstaltninger, som er

fastsat i anden lovgivning, gælder for alle 4 vandområdedistrikter nævnt i stk. 1.” Det følger i den forbindelse af indsatsbekendtgørelsens bilag 5, at ”Indsatsprogrammernes grundlæggende foranstaltninger er foranstaltninger, som gennemfører EU-lovgivning, og som allerede er fastsat i sektorlovgivningen, samt eventuelle yderligere foranstaltninger til gennemførelse af EU-retlige forpligtelser, jf. lovens § 20, stk. 2. De grundlæggende foranstaltninger er minimumskrav, der skal opfyldes for at beskytte overfladevand og grundvand. [...] Ved gennemførelse af de grundlæggende foranstaltninger skal der tages alle relevante skridt for at undgå at øge forureningen af marine vande. Med forbehold for gældende lovgivning må iværksættelse af grundlæggende foranstaltninger under ingen omstændigheder hverken direkte eller indirekte medføre øget forurening af overfladevand, medmindre overholdelse heraf vil medføre øget forurening af miljøet som helhed. [...]” Herudover følger af skemaet i bilag 5, der oplister de grundlæggende foranstaltninger, at ”g) Foranstaltninger for udledninger fra punktkilder, der kan være årsag til forurening, krav om forudgående regulering, såsom et forbud mod tilførsel af forurenende stoffer til vandet, eller krav om forhåndstilladelse eller registrering baseret på generelle bindende regler, der indeholder emissionskontrolforanstaltninger for de pågældende forurenende stoffer, herunder kontrolforanstaltninger i overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 10 og 16. Denne kontrol skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres.” Horsens Kommune læser således indsatsbekendtgørelsen sådan, at indsatsen i forhold til punktkilder og revurdering af disse allerede er en gældende forpligtelse, jf. indsatsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, jf. bilag 5. Tilsvarende følger det af Vejledningen, afsnit 8.3.2., at der endnu ikke i forbindelse med vandplanlægningen er gennemført kvantitative beregninger af konkrete indsatsbehov for miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandområder, ligesom der ikke er fastlagt konkrete indsatser over for miljøfarlige forurenende stoffer. Dette virker heller ikke korrekt henset til at forpligtelsen i relation til de grundlæggende foranstaltninger umiddelbart må opfattes som stående. Side 8 Horsens Kommune ønsker ovenstående uddybet og præciseret i de endelige vejledninger for fjerne tvivl om, hvorvidt det anviste i vejledningsmaterialet, er i overensstemmelse med vandrammedirektivets krav. 5.3. Kumulative effekter Det fremgår af Vejledningen (afsnit 8.3.2), at der ved vurdering af, om en udledning forventes at ville forhindre at målet for de berørte vandområder opnås gælder, at udledningen ikke må modvirke en gennemført eller planlagt reduktion. Tilsvarende fremgår af FAQ 54, at udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre. Det fremgår dog i den forbindelse, at der som led i revisionen af en sådan udledningstilladelse ikke skal ske inddragelse, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder. Dette synes efter Horsens Kommunes opfattelse at være i strid med såvel indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, og udledningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Først i afsnit 8.3.5 Øvrige hensyn, nævnes § 8 stk. 5 i indsatsbekendtgørelsen, hvorefter der ikke kan træffes afgørelse uden den samlede påvirkning tages i betragtning. Herunder at der skal ske inddragelse af øvrige kilder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter i øvrigt. Det er u hensigtsmæssigt, at det ikke er beskrevet samme sted og første gang, det beskrives hvad en vurdering af, om en udledning kan forhindre målopfyldelse skal inkludere. Horsens Kommune skal anmode om, at FAQen forsynes med en præcisering af ovenstående problemstilling.

Køge Kommune, vedr. FAQ 54

I FAQ 54 står blandt andet:

”Udledninger, der i sig selv hindrer overholdelse af miljøkvalitetskrav i et overfladevand, skal reduceres og om nødvendigt helt ophøre.

...

Bemærk, at den i forvejen forekommende koncentration, der skyldes andre kilder, ikke inddrages under dette punkt.”

Og senere i FAQ 54 står der:

”Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand.”

Bør den sidste sætning så ikke være:

”Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand, medmindre i forvejen forekommende koncentrationer skyldes andre kilder.”?

Eller bør det være:

”Der skal tages hensyn til i forvejen forekommende koncentrationer af pågældende stoffer i det berørte overfladevand, uanset om i forvejen forekommende koncentrationer skyldes andre kilder.”?

I praksis kan det være svært at vurdere om i forvejen forekommende koncentrationer skyldes virksomheden eller andre kilder.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 54

Det bør fremgå klart af teksten, at FAQ'en omhandler udledning fra virksomheder og ikke fra renseanlæg.

WSP, vedr. FAQ 54

WSP anmoder om, at det præciseres, hvorvidt principperne i FAQ kun er gældende for virksomheders samlede miljøgodkendelser (§ 33), eller om udledningstilladelser efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 ligeledes er omfattet? WSP anmoder om, at vejledningen suppleres med en FAQ, der konkret angiver forskelle i administrationspraksis mellem nye tilladelser og revision af eksisterende tilladelser. Herunder præcision af hvordan man forholder sig ved revision af tilladelser til udledning fra renseanlæg og overløbsbygværker

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Der er i høringsparternes kommentarer til FAQ'erne i afsnit **F. Vilkår** kritik af og spørgsmål til den juridiske ramme for Miljøstyrelsens udarbejdelse af FAQ'erne, herunder de seneste ændringer. Miljøstyrelsen henviser i denne sammenhæng til Miljøstyrelsens bemærkninger til generelle kommentarer, afsnit I.II., og Miljøministeriets høringsnotat for høringen over udkast til vejledningen til bekendtgørelsen over indsatsprogrammer.

På baggrund af høringsparternes kommentarer har Miljøstyrelsen justeret og præciseret FAQ 38, således, at der i FAQ'ens del 1 er redegjort for krav til vurderingen af, hvordan en udledning påvirker opfyldelse af miljøkvalitetskrav i overfladevand, herunder målsatte overfladevandområder, og i FAQ'ens del 2 for, hvordan Miljøstyrelsen vurderer tilstanden for MFS med fastsatte miljøkvalitetskrav i et målsat overfladevandområde.

I FAQ 42 er det præciseret hvilke beregningsforudsætninger, der skal inddrages ved vurdering af en udlednings påvirkning af vand, sediment og biota, herunder påvirkning af maksimumkoncentrationen. Der henvises til § 6 stk. 3 i bekendtgørelsen om krav til udledning af visse forurenende stoffer.

Særligt om begrebet ”den ikke-målbare” koncentrationsstigning:

EU-Kommissionen har sendt en skriftlig vejledning til Danmark på, hvad der skal være opfyldt for at der kan gives tilladelse til en ny udledning af stoffer, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet i det modtagende overfladevand. EU-Kommissionen vurderer, at en udledning, der ikke medfører en målbar koncentrationsstigning i overfladevandet ved et repræsentativt målepunkt vil kunne tillades.

På baggrund af høringssvarene har Miljøstyrelsen fundet det nødvendigt at skærpe de vejledende krav i FAQ 43, for at sikre, at der ikke meddeles tilladelse til udledninger, som i sig selv vil kunne hindre målopfyldelsen. Der er dermed tilføjet et yderligere vejledende vurderingstrin, der skal udføres førend, det kan vurderes, om en udledning vil medføre yderligere forringelse eller hindre målopfyldelse for det modtagende overfladevand. Miljøstyrelsen vurderer, at såfremt en udledning i sig selv, uden inddragelse af den i forvejen forekommende koncentration i overfladevandet, vil medføre en beregnet overskridelse af miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand og/eller i det vurderede påvirkede sedimentet, vil udledningen hindre målopfyldelse for overfladevandet. Miljøstyrelsen henviser til Departementets høringsnotat til vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer.

FAQ 43 er præciseret i teksten, så det er tydeliggjort, at det er den beregnede koncentrationsstigning, som ikke må kunne måles ved et repræsentativt målepunkt og som ikke må være større end 5% af stoffets generelle kvalitetskrav i blandingszonens rand og 1% af stoffets sedimentkrav. Der er indsat en tegning, der præciserer hvad der skal forstås ved blandingszonens rand.

Der er indsat eksempler på, hvad der skal forstås ved en koncentrationsstigning på 5% af stoffets generelle kvalitetskrav og 1% af stoffets sedimentkrav.

Der er udført sproglige rettelser i FAQ 43 punkt II, for at lette forståelsen af teksten. FAQ 43's vejledning ift. vurdering over for påvirkning af biota tager udgangspunkt i den sammenhæng, der er ved fastsættelse af det generelle kvalitetskrav og biotakravet jf. Europa Kommissionens tekniske rapport nr. 2011-055 "Guidance document no. 27, Technical guidance for deriving environmental Quality standards". Der kan læses mere herom i FAQ 33.

Der er tilføjet ordet "målbar" til FAQ 43 punkt III, så det tydeligt fremgår af vejledningen under FAQ 43 punkt III, at der ikke kan gives tilladelser til udledninger, der medfører en målbar stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet, når sedimentkravet er overskredet.

Miljøstyrelsen inddrager bemærkninger om vurdering af kumulative effekter i det videre arbejde.

Miljøstyrelsens vejledning skal være på et overordnet niveau, som kan anvendes bredt og uden at begrænse miljømyndighedens mulighed for vurdering i den konkrete sag. Flere af høringssvarene relaterer sig til konkret sagsbehandling. Det er op til myndigheden, at vurdere om datagrundlaget for vurderingerne er tilstrækkeligt. Fx vurdere hvorvidt, der i en konkret sag foreligger viden, som kan begrunde afvigelse fra de vejledende udtalelser i FAQ 44.

Miljøstyrelsen vurderer, at bemærkninger til FAQ 47 ikke medfører behov for ændringer.

På baggrund af høringssvarene til FAQ 51 er det vurderet nødvendigt at redegøre for kravene til vurdering ift. sediment, som er fastsat jf. bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. I § 6 i Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, er der 4 krav i forhold til påvirkning af sedimentet, som skal være opfyldt, før miljømyndigheden kan give udledningstilladelse.

§ 6 stk. 1 punkt 1: Udledning må ikke medføre overskridelse af miljøkvalitetskrav i overfladevand.

FAQ 35 og FAQ 44 vejleder i, hvordan miljømyndigheden laver denne vurdering.

§ 6 stk. 1 punkt 2: At udledningen ikke hindrer målopfyldelse af de miljømål, der fremgår af bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

FAQ 35 og FAQ 44 vejleder i, hvordan miljømyndigheden laver denne vurdering, når der ikke er overskridelse af miljøkvalitetskravet i det modtagende overfladevand, og FAQ 43 vejleder i, hvorledes denne vurdering laves, når der er overskridelser i det modtagende overfladevand.

§ 6 stk. 1 punkt 4: at udledningen ikke medfører øget forurening

I FAQ 48 er der vejledt i, hvad der skal forstås ved øget forurening, hvilket er yderligere forringelse af et overfladevand, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet. I FAQ 43 er der vejledt i, at hvis miljømyndigheden sikrer, at udledningen ikke vil medføre en målbar koncentrationsstigning i sedimentet ved et repræsentativt målepunkt og ikke vil medføre en koncentrationsstigning i det påvirkede sediment på over 1% af stoffets sedimentkvalitetskrav, så kan udledningen vurderes ikke at give anledning til yderligere forringelse af overfladevandet.

§ 6 stk. stk. 5: at udledningen ikke medfører en væsentlig koncentrationsstigning af stoffer, der har tendens til at akkumulere i sedimentet.

I FAQ 49 er der vejledt i hvordan miljømyndigheden vurderer om et stof har tendens til at ophobe i sediment, og i FAQ 44 er der vejledt i, hvordan koncentrationsstigningen i sediment på grund af en udledning beregnes og i FAQ 51 er der vejledt i, at en koncentrationsstigning i sedimentet på over 5% af stoffets sedimentkvalitetskrav, sedimentkvalitetskriterie eller fundet PNEC-værdi for sediment bør anses som en væsentlig koncentrationsstigning.

Miljøstyrelsen inddrager bemærkninger til FAQ 51 om den acceptable usikkerhed i det videre arbejde.

På baggrund af høringsparternes kommentarer har Miljøstyrelsen præciseret vejledningen i FAQ 54. Miljøstyrelsen vil endvidere inddrage kommentarerne i arbejdet med supplerende vejledning om vurdering af og tilladelser til udledning af MFS fra forsyningsselskabernes anlæg, særligt fra spildevandsanlæggene.

G. Beregninger (FAQ numrene 58-63)

DN, vedr. FAQ 58

Når der meddeles tilladelse til udledning af forurenende stoffer, skal det jf. FAQ 58 ved beregning sikres, at miljøkvalitetskrav for det berørte overfladevand kan overholdes, jf. bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer, § 7, stk. 1. Det betyder, at miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav skal sandsynliggøre og ved beregning vise, at miljøkvalitetskravene kan forventes overholdt, når udledningen er en realitet. Bekendtgørelsen forudsætter ikke, at der foretages kontrolmålinger i vandmiljøet hverken i forbindelse med ansøgninger eller under driften. DN anser det for yderst problematisk, at der ikke stilles krav om kontrolmålinger, når hele præmissen for opdateringen af vejledningen er, at der ikke må ske en målbar koncentrationsstigning i vandområdet. Dette sikres udelukkende ved beregninger og ikke efterfølgende kontrol af hvorvidt disse beregninger faktisk er korrekte.

NIRAS, vedr. FAQ 60

NIRAS vurderer, at OML i sin nuværende form ikke er særlig velegnet til at beregne deposition. NIRAS foreslår, der enten åbnes for at andre beregningsprogrammer end OML kan benyttes, eller at OML snarest udvikles til at beregne deposition mere retvisende.

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 62

Aarhus Kommune ønsker et konkret eksempel, der beskriver, hvordan der kan argumenteres for, at udledningen ikke er til hinder for fremtidig målopfyldelse.

Aarhus Kommune bemærker endvidere, at vejledningen ikke indeholder en beskrivelse af, hvordan kompenserende foranstaltninger kan tages i betragtning.

Rambøll, vedr. FAQ 62

I forhold til nærværende vejledning, vil et konkret eksempel være behjælpeligt.

WSP, vedr. FAQ 62

WSP ønsker en konkret angivelse af, hvordan den i forvejen forekommende koncentration skal inddrages. Herunder hvordan den i forvejen forekommende koncentration eventuelt skal inddrages i beregning af blandingszoner og repræsentativt målepunkt.

WSP ønsker en angivelse af minimumskravet til oplysninger vedr. ”den stofkoncentration, som eventuelt allerede er til stede i vandmiljøet.” Henvises der til eksisterende målinger foretaget af Miljøstyrelsen og som præsenteret på Miljødata? Forudsætter det anden prøvetagning, såfremt et stof der ønskes udledt ikke er monitoreret for i recipienten? Eller er anvendelsen af repræsentative data fra andre sammenlignelige vandområder tilstrækkelig dokumentation for den i forvejen

forekommende koncentration? For at sikre sammenhæng til Miljøvurderingsloven ønsker WSP, at der både tages stilling til planlægningsniveauet og projektniveau.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Det er præciseret i FAQ 60, at der ikke er krav om, at det er OML-modellen, der anvendes til depositionsregninger. Miljøstyrelsen anbefaler dog, at OML-modellen anvendes, fordi den bygger direkte oven på beregningsresultaterne fra spredningsberegningerne, som skal gennemføres med OML-modellen, og fordi depositions-modulen i OML-modellen er udviklet til beregning af depositionen af stoffer fra industrivirksomheders afkast til luft.

Miljøstyrelsen inddrager bemærkninger vedr. beregningsmetoder og konkrete eksempler i det videre arbejde.

I FAQ 62 er der lavet en henvisning til FAQ 42 Hvordan fastsættes et udlederkrav for et miljøfarligt forurenende stof.

Miljøstyrelsen henviser til Miljøministeriets arbejde med indsatsvejledningen angående bemærkninger om inddragelse af kompenserende foranstaltninger ved vurdering af nye udledninger.

Der er tilføjet en formulering i FAQ 63 om belysning af de i forvejen forekommende koncentrationer i vandområder, hvor der er ukendt tilstand, med henvisning til indsatsvejlednings afsnit 8.3.2.

Miljøstyrelsen arbejder på et modelværktøj, der fremadrettet vil kunne beskrive tilstanden for miljøfarlige stoffer i alle vandområder.

H. Blandingszoner (FAQ numrene 64-70)

Aarhus Kommune, vedr. FAQ 64 og 65

Bør referere til FAQ 43.

Køge Kommune, vedr. FAQ 65

FAQ 65 indebærer, at en maksimumkoncentration må være overskredet inden for en blandingszone. FAQ 62 i kombination med FAQ 65 indebærer, at en maksimumkoncentration må være overskredet inden for en blandingszone, medmindre der er tale om en ny tilladelse til udledning. Hvis det er rigtigt, må I gerne tilføje denne oplysning i FAQ 65 for forståelighedens skyld.

NIRAS, vedr. FAQ 68

FAQ nr. 68 henviser til at værktøjet kan bruges for søer, men det er uvist, om det rent faktisk gør sig gældende idet NIRAS ikke har adgang til værktøjet, og at der på DHI's hjemmeside om screeningsværktøjet kun er refereret til kystvande og fjorde. NIRAS anbefaler, at et sådant værktøj, der er udarbejdet i samarbejde med Miljøstyrelsen, gøres offentligt tilgængeligt for myndigheder, bygherrer og rådgivere, således at alle mindre udledninger kan screenes. Uden adgang til dette værktøj, er det meget usandsynligt at man vil kunne udarbejde de anviste beregninger i forbindelse med små projekter. Hvis ikke værktøjet kan gøres frit tilgængeligt, er det NIRAS' opfattelse, at man ikke bør henvise til det i vejledningen som et led i en beslutning om afgørelse, men at beregningsmetoden må justeres, således at beregningen kan foretages uden dette værktøj. Større projekter vil sandsynligvis skulle udarbejde en fuld hydraulisk model af udledning og recipient.

DN, vedr. FAQ 68

Af FAQ 68 fremgår, at spildevandet normalt vil blive fortyndet gennem opblanding i det berørte vandområde, afhængigt af de i forvejen forekommende koncentrationer af de stoffer, som udledes med spildevandet. Hvis der er udpeget en blandingszone for et stof omkring udledningsstedet, kan fortyndingen inden for blandingszonen inddrages ved fastsættelse af udlederkrav. DN læser bestemmelsen som at man kan udpege en blandingszone og derefter med indregningen af fortyndingen i blandingszonen nå frem til et udlederkrav. Det vil imidlertid være benyttelse af en fylde-op-tilgang ved tilbageregning, at benytte en sådan fremgangsmåde og det fremgår da også af

FAQ 69 at noget sådant ikke er tilladt. Der er klart behov for at bringe de bestemmelser i klar overensstemmelse. Af samme FAQ 68 fremgår også, at i vandløb bør medianminimumsvandføringen lægges til grund for beregning af om MKK kan overholdes for en udledning. Det finder DN er en risikofyldt tilgang, idet medianminimum netop er udtryk for, at halvdelen af årene vil minimumsvandføringen netop være mindre end medianen, og hermed vil rimeligt konstante udledninger af MFS ikke blive fortyndet tilstrækkeligt til overholdelse af MKK i halvdelen af årene med risiko for at også max. MKK (med akut skadevirkning) overskrides. Under anvendelse af forsigtighedsprincippet bør i stedet anvendes mindste minimumsvandføring.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Der er i FAQ 64 og 65 tilføjet en henvisning til FAQ 43. Miljøstyrelsen inddrager bemærkninger til FAQ 65 om rammer for udpegning af blandingszoner for maksimum miljøkvalitetskrav i det videre arbejde.

Miljøstyrelsens vejledning i bl.a. FAQ 68 tager udgangspunkt i Miljøprojekt nr. 690, 2002, Udledning af miljøfarlige stoffer med spildevand.

Det er præciseret, at det modelværktøj, der er linket til i FAQ 62 under overskriften Søer og kystvande kun kan anvendes på kystvandområder. Modelværktøjet er udviklet af DHI for Miljøstyrelsen, med det formål at kunne stille en simpel beregningsmetode til rådighed, primært for offentlige brugere, som i omfang og anvendelighed svarer til OML-modellen for beregning af spredninger af forurening i luft.

Der er foretaget en tilføjelse og en præcisering pba. bemærkninger til FAQ 68.

I. Indsendelse af oplysninger (FAQ nr. 71)

Miljøstyrelsen har ikke modtaget bemærkninger til dette afsnit.